

سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران

باسمه تعالی

شماره: ۱۳۹۹/۱۰۰/۸۰/۹۰۴۷

تاریخ: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵

ریاست محترم نظام پزشکی شهرستان ...

با سلام و احترام

نامه شماره ۳۰۰/۳۸۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۲ معاون محترم بهداشت درمان و آموزش پزشکی در خصوص دستورالعمل غربالگری سندروم داون همراه با ضمائم مربوطه جهت بهره برداری در جلسات کارشناسی دادسرا و هیأت های انتظامی به پیوست ارسال می گردد.

دکتر علی فتاحی
معاون انتظامی

رونوشت:

جناب آقای دکتر بیات رئیس هیات عالی -شعبه یک - جهت استحضار
جناب آقای دکتر عکاشه رئیس هیات عالی - شعبه دو - جهت استحضار
جناب آقای دکتر سلیمی رئیس هیات عالی - شعبه سه - جهت استحضار
جناب آقای دکتر نوروزی رئیس هیات تجدیدنظر استان تهران - شعبه یک - جهت استحضار
جناب آقای دکتر جنیدی جعفری رئیس هیات تجدیدنظر استان تهران - شعبه دو - جهت استحضار
جناب آقای دکتر خوش سیرت رئیس هیات بدوی - جهت استحضار
جناب آقای دکتر نیکویخت معاون اول دادستان انتظامی تهران بزرگ - جهت استحضار

جناب آقای دکتر مسجدی
رئیس محترم سازمان پزشکی قانونی کشور
جناب آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
رئیس محترم سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران

موضوع: ارسال ویرایش دوم دستورالعمل کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون - ۹۹

با سلام و احترام

به پیوست ویرایش دوم دستورالعمل کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون سال ۹۹ جهت بهره برداری مقتضی خدمتتان ارسال می شود.

خاطر نشان می سازد بر اساس نامه شماره ۳۰۰/۳۶۳۰ مورخ ۹۹/۹/۱۹ تا زمان تکمیل الزامات انجام NIPT شامل پوشش بیمه، در مواردی که خطر محاسبه شده در غربالگری در فاصله یک به روی ۱۱ تا یک به روی ۲۵۰ باشد، NIPT روش ترجیحی بوده ولی انجام آمنیوسنتز و تشخیص ژنتیک بر اساس انتخاب مادر پس از مشورت با پزشک متخصص زنان، بلامانع خواهد بود.

دکتر علیرضا رئیسی
معاون بهداشت

دبیرخانه: سازمان نظام پزشکی کل کشور

شماره نامه: ۳۰۰۳۷ / ۱۰ / ۱۰۰ / ۳۹۹

آدرس: شهرک قدس - بلوار فرحزادی - خیابان ایوانک - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - طبقه ۱۵

کد پستی: ۱۴۶۷۶۶۴۹۶۱ شماره: ۸۱۴۵۴۳۵۷ صفحه الکترونیکی معاونت بهداشت: <http://Health.behdasht.gov.ir>

باسمه تعالی

الزامات همکاری سونوگرافیست‌ها در برنامه کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون:

الزامات همکاری سونوگرافیست‌ها در برنامه کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون در دو بخش شامل شناسنامه و استاندارد خدمت سونوگرافی NT یا بدون NB ابلاغ شده از سوی معاونت درمان وزارت بهداشت و شرایط همکاری سونوگرافیست در برنامه به شرح ذیل می باشد:

بخش اول- استانداردهای ابلاغ شده از سوی معاونت درمان وزارت بهداشت:

این استانداردها طی نامه شماره ۴۰۰/۱۸۵۷۱ مورخ ۱۳۹۸/۸/۱۴ به روسای محترم دانشگاه‌ها ابلاغ شده است.

بخش دوم- شرایط همکاری سونوگرافیست در برنامه کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون:

- دانشن آرنسو قابل عکس های مربوط به سونوگرافی NT توسط سونوگرافیست تا ۵ سال پس از انجام سونوگرافی الزامی است.
- تعداد اسکن در کیفیت و دقت موثر بوده و حداقل تعداد اسکن قابل قبول ۳۰ مورد در سال می باشد.
- در گزارش سونوگرافی (علاوه بر موارد ابلاغ شده مورد اشاره در بخش اول) می بایست نسبت اندازه NT برای CRL و صدک مربوطه مشخص باشد.
- مشخصات لازم در عکس های گرفته شده شامل موارد زیر باشد:
  - الف- عکس‌ها باید دارای مشخصات کامل مادر (شامل نام مرکز، نام بیمار و تاریخ مراجعه) باشد.
  - ب- سن جنین در فاصله ۱۱ هفته تا ۱۳ هفته و ۶ روز (CRL= 45-84 mm) باشد.
  - ج- در هر عکس می بایست حداقل ۵ مورد از مشخصات زیر در یک عکس وجود داشته باشد:
    ۱. اندازه عکس : تصویر در حدی که کل تصویر فقط شامل سر و قسمت فوقانی توراکس باشد بزرگ نمایی شده باشد.
    ۲. قطع تصویر، میدسازیتاز باشد.
    ۳. قرارگیری کلیبر به صورتی باشد که عمیق ترین ناحیه لوسنسی NT به صورت inner-inner اندازه گیری شده و نشانه اندازه گیری در مرز ناحیه لوسنسی- سفیدی قرار داده شود.
    ۴. وضعیت قرارگیری جنین نوترال (Neutral) باشد. (سر در امتداد ستون فقرات بدون حالت فلکسیون یا اکستنسین)
    ۵. در حد امکان در تصویر تفکیک ناحیه NT از پرده آمنیون نشان داده شده باشد و یا حداقل چین سونوگرافی از تفکیک این دو ناحیه (ناحیه NT از پرده آمنیون) اطمینان حاصل شود.
    ۶. Gain دستگاه طوری تنظیم شود که ضخامت خطوط سفید NT در حداقل ممکن باشد.
- در صورت اندازه گیری متعدد NT، همیشه بزرگترین اندازه گزارش شود.
- در صورت وجود بند ناف دور گردن جنین یا ایجاد فشار روی ناحیه NT، اندازه گیری باید در عمیق ترین ناحیه فوقانی و تحتانی محل عبور بند ناف انجام شده و میانگین این دو اندازه به عنوان اندازه NT گزارش شود.

ضمیمه ۲- الزامات همکاری سونوگرافیست‌ها در برنامه کشوری ساماندهی غربالگری سندرم داون:

و- اصل عکس به همراه گزارش باید در اختیار مادر قرار گیرد.

ز- در متن گزارش سونوگرافی می‌بایست از انجام توصیه به انجام اقدام خاص به عنوان مثال توصیه به NIPT یا ... اجتناب گردد.

پایش و ارزیابی:

پایش در مورد سونوگرافیست داوطلب همکاری یا برنامه به صورت هر شش ماه یک بار (و همچنین برحسب لزوم موارد بیشتر در طول سال) به دو روش کمی و کیفی توسط مرجع تعیین شده صورت می‌گیرد:

الف) ارزیابی کمی: براساس توزیع اندازه گیری NT است. این ارزیابی شامل تمام موارد غربالگری NT و CRL سه ماهه اول باشد از آن NT های اندازه گیری شده توسط هر سونوگرافیست می‌بایست ۳۸ تا ۶۵ درصد موارد بالای مدیان و ۴-۶ درصد از موارد بالای صدک ۹۵ باشد.

ب) ارزیابی کیفی: بررسی سه مورد عکس سونوگرافی NT در سال توسط مرجع تعیین شده

وظایف سونوگرافیست همکار در برنامه ساماندهی غربالگری سندرم داون:

- چنانچه $NT \geq 3/5 \text{ mm}$ باشد، آزمایشات بیوشیمی انجام نشده و مادر می‌بایست توسط سونوگرافیست، برای مراجعه در اولین فرصت به پزشک ارجاع دهنده جهت انجام اقدامات لازم راهنمایی شود. این موارد می‌بایست توسط سونوگرافیست به رابط شهرستان محل سکونت مادر گزارش داده شوند. (این مادران می‌بایست توسط متخصص زنان برای انجام تشخیص ژنتیک ارجاع داده شوند).
- در مواردی که $NT < 3.5 \text{ mm}$ و نسبت اندازه NT به CRL بیش از ۷۹۵ (۹۵ پرستایل) باشد، مادر غربالگری مثبت محسوب شده و می‌بایست توسط سونوگرافیست، برای مراجعه در اولین فرصت به پزشک ارجاع دهنده جهت انجام اقدامات لازم راهنمایی شود. این موارد می‌بایست توسط سونوگرافیست به رابط شهرستان محل سکونت مادر گزارش داده شوند. (این مادران می‌بایست توسط متخصص زنان برای انجام NIPT ارجاع داده شوند).
- اگر $NT < 3/5 \text{ mm}$ باشد، بر اساس درخواست اولیه پزشک، مادر می‌بایست توسط سونوگرافیست برای انجام آزمایشات بیوشیمی غربالگری برای مراجعه به هنگام به آزمایشگاه تشخیص پزشکی راهنمایی شود. آزمایشات بهتر است طی همان روز (یا حداکثر روز بعد) انجام شوند.
- چنانچه در سونوگرافی انجام شده یافته‌های مبنی بر ناهنجاری‌های مهم تشخیص داده شود، اقدامات مربوط به گزارش این ناهنجاری‌ها مطابق معمول خواهد بود.